

Nazwa przedmiotu: Podstawy improwizacji - organy			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki		Ważne od roku akademickiego: 2025/2026	
Kierunek: Instrumentalistyka		Specjalność: pedagogika instrumentalna - gra na organach	
Forma studiów: stacjonarne I st.		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: rok III/ sem. V I VI	Wymiar godzin: 30
Koordynator przedmiotu		Kierownik Katedry Pedagogiki Instrumentalnej	
Prowadzący zajęcia		dr Rafał Sulima	
Cele przedmiotu	Wykształcenie artysty muzyka w możliwie najlepszym stopniu przygotowanego do pełnienia roli kulturotwórczej w środowisku Kościoła rzymskokatolickiego: <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zdolności improwizatorskich - harmonizacja pieśni zgodna z obowiązującymi zasadami - improwizacje różnych form - improwizowanie w charakterze różnych epok 		
Wymagania wstępne	Wykształcenie ogólne i muzyczne na poziomie dyplomu szkoły średniej (muzycznej II stopnia). Umiejętność gry na organach, znajomość podstaw harmonii.		
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	zna i rozumie podstawowe linie rozwojowe w historii muzyki, orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym kierunku studiów a także dotyczącym zagadnień wykonawstwa muzyki dawnej, ze szczególnym uwzględnieniem gry na organach posiada ogólną znajomość literatury organowej oraz zapisanych przez kompozytorów improwizacji, ze szczególnym uwzględnieniem utworów opartych na tematach polskich pieśni kościelnych, na podstawie których kształtuje swój zmysł improwizacji	K1_W02
	2	orientuje się w stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność pod tym kątem wykonywanego repertuaru, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki basso continuo, zna i rozumie wzorce leżące u podstaw basu cyfrowanego i improwizacji organowej	K1_W03
Umiejętności	3	dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych posiada umiejętność akompaniowania do śpiewu liturgicznego kościoła rzymskokatolickiego w różnych tonacjach, jak również potrafi tworzyć improwizowane przygrywki do pieśni	K1_U02
	4	posiada biegłą umiejętność słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim, potrafi dostosować akompaniament do indywidualnych wymagań liturgii, możliwości wykonawczych zgromadzenia wiernych, walorów technicznych oraz stylistyki dostępnych organów, jak też innych warunków towarzyszących wykonaniu jak np. akustyka	K1_U03
Kompetencje społeczne	5	jest gotów do samodzielnego podejmowania niezależnych prac, wykazując się motywacją, umiejętnością organizacji pracy, a także zbierania, analizowania, wartościowania i interpretowania informacji, rozwijania idei i formułowania krytycznej argumentacji	K1_K02
	6	w sposób świadomy i profesjonalny umie zaprezentować własną działalność artystyczną	K1_K07
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
1. Przypomnienie zasad harmonizowania. 2. Ćwiczenie kadencji oraz progresji.			30

3. Transponowanie zwrotów rytmiczno-melodycznych.	
4. Improwizacja form muzycznych: Preludium, toccaty. Nauka akompaniamentu liturgicznego z wyeksponowaniem c.f. na oddzielnym manuale.	
5. Improwizacja wstępów i zakończeń do pieśni.	
6. Harmonizacja form funkcjonujących w muzyce liturgicznej wzbogaconych o elementy improwizacji z uwzględnieniem kontekstu historycznego pieśni.	
7. Elementy improwizacji w akompaniamentach liturgicznych z zastosowaniem różnych środków faktury organowej odpowiednich do danego okresu liturgicznego.	
8. Rozwijanie zdolności improwizatorskich.	
9. Improwizacja form muzycznych: Koncertu barokowego i fugi.	

Metody kształcenia	1. wykład problemowy 2. praca z tekstem i dyskusja 3. analiza przypadków 4. rozwiązywanie zadań artystycznych 5. praca indywidualna 6. prezentacja własna
--------------------	--

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Metoda	Numer efektu uczenia
	1. zaliczenie	1, 2, 3, 4, 5
	2. egzamin	1, 2, 3, 4, 5, 6

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1, 2, 3, 4, 5	1,6	1,2
2	1, 2, 6	1-6	2
3	1-9	1-6	1,2
4	2, 6	1,3,4,5	1,2
5	1-9	1-6	2
6	1-9	1-6	2

Warunki zaliczenia	zaliczenie na podstawie przebiegu pracy w semestrze (aktywność i stopień przygotowania do zajęć, stopień realizacji wymagań programowych, frekwencja); zaliczenie przez pedagoga za pomocą wpisu do indeksu umożliwia dopuszczenie do egzaminu po każdym semestrze egzamin - wykonanie improwizacji z wybranej epoki i formie.
---------------------------	---

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	-	-	1	1	-	-
Liczba godzin w tyg.	-	-	1	1	-	-
Rodzaj zaliczenia	-	-	zaliczenie	egzamin	-	-

Literatura podstawowa

F. Rączkowski - *Śpiewajmy Bogu*, Wydawnictwo Hejnat, 2012 rok;
W. Zalewski - *Śpiewnik Pieśni Kościelnych*; Wydawnictwo PWM; 2009 rok;
K. Sikorski - *Harmonia*; Wydawnictwo PWM; 2003 rok;
Ch. Rinck - *Praktische Orgelschule* op. 55
Utwory oparte na pieśniach polskich: M. Surzyński, F. Nowowiejski, F. Rączkowski.
Wybór śpiewników kościoła rzymskokatolickiego: ks. Siedleckiego, ks. Lewkowicza, F. Rączkowskiego,

Literatura uzupełniająca

Śpiewnik Wawelski, wydawnictwo MKK, rok 2002
J.S. Bach - *Orgelbüchlein*, Wydawnictwo C.F. Peters, Tom V, rok 2012

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	30	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	5
Przygotowanie się do zajęć	11	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	10
Praca własna z literaturą	2	Inne	0
Konsultacje	2		
Łączny nakład pracy w godzinach	60	Łączna liczba ECTS	2

Możliwości kariery zawodowej

Możliwość pracy w charakterze organisty w kościele